

4. Ванников Ю.В. Типы научных и технических текстов и их лингвистические особенности / Ю.В. Ванников. – М. : ВЦП, 1984. – 240 с.
5. Комиссаров В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) : [учебник для ин-тов и фак-тов иностр. языка] / В.Н. Комиссаров. – М. : Высшая школа, 1990. – 253 с.
6. Ковалева Е.И. Развитие навыков чтения научной литературы на английском языке : [пособие для аспирантов] / Е.И. Ковалева, И.И. Рахманова, И.А. Трахтенберг. – 2-е изд. – К. : Наукова думка, 1989. – 200 с.
7. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение / В.Н. Комиссаров. – М. : Высшая школа, 2002. – 390 с.
8. Комиссаров В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) : [учебник для ин-тов и фак-тов иностр. языка] / В.Н. Комиссаров. – М. : Высшая школа, 1990. – 253 с.
9. Федоров А.Ф. Основы общей теории перевода / А.Ф. Федоров. – М. : Высшая школа, 1968. – 230 с.
10. Бархударов Л.С. Пособие по переводу технической литературы: английский язык : [учеб. пособие для студ.] / Л.С. Бархударов, Ю.И. Жукова, И.В. Квасюк, А.Д. Швейцер. – М. : Высшая школа, 1967. – 284 с.
11. Drucker P.F. Management: Tasks, Responsibilities, Practices / P.F. Drucker. – New Brunswick (USA) ; London (UK) : Transaction Publishers, 2007. – 839 p.
12. Друкер П.Ф. Менеджмент: задачи, обязанности, практика / П.Ф. Друкер ; пер. с англ. Т.А. Мороз, А.Н. Свирид, Ю.А. Полонской. – М. ; СПб. ; К. : Вильямс, 2008. – 989 с.
13. Fukuyama F. Trust. The social virtues and the creation of prosperity / F. Fukuyama. – New York : A Free Press Paperbacks Book, 1995. – 457 p.
14. Фукуяма Ф. Доверие. Социальные добродетели и путь к процветанию / Ф. Фукуяма ; пер. с англ. Д.Б. Павловой, В.В. Кирющенко, М.А. Колопотина ; под общ. ред. М.А. Колопотина. – М. : ООО «Издательство АСТ» ; ЗАО НПП «Ермак», 2004. – 730 с.

УДК [81'38:81'255.4]:82-31*Эдгар По[045]

Новікова К. О.

МЕТОДИ ВІДТВОРЕННЯ СТИЛІСТИЧНИХ ФІГУР І ТРОПІВ У ПРОЦЕСІ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ Е. А. ПО «ПАДІННЯ ДОМУ АШЕРІВ»)

Стаття присвячена дослідженню методів відтворення англійських стилістичних фігур і тропів у процесі їх перекладу українською мовою. У роботі запропонована класифікація методів відтворення та розглянуті лексико-семантичні, граматичні та стилістичні трансформації, які використовуються в процесі застосування цих методів.

Ключові слова: стилістична фігура, троп, метод відтворення, трансформація, переклад, художній текст.

Новікова Е. А. Методы передачи стилистических фигур и тропов в процессе перевода художественных текстов. – Статья.

Статья посвящена исследованию методов передачи англоязычных стилистических фигур и тропов в процессе их перевода на украинский язык. В работе предложена классификация методов передачи и рассмотрены лексико-семантические, грамматические и стилистические трансформации, которые используются при применении этих методов.

Ключевые слова: стилистическая фигура, троп, метод воспроизведения, трансформация, перевод, художественный текст.

Novikova K. O. Methods of stylistic devices reconstruction in the process of fiction texts translation. – Article.

The present article deals with the research of English stylistic devices reconstruction methods in the process of their translation into Ukrainian. The classification of reconstruction methods is figured out and lexical semantic, grammatical and stylistic transformations, which are applied during this process, are considered.

Key words: stylistic device, trope, method of reconstruction, transformation, translation, fiction text.

У всіх стилях мовлення, особливо в художньому стилі, широко використовуються мовні засоби, які посилюють ефект висловлювання завдяки доданню різних емоційно-експресивних відтінків до «пісного» змісту. Слова в художньому творі виконують не лише інформативну, а й естетичну функцію. Для посилення виразності застосовуються різні засоби, частіше за все стилістичні фігури та тропи. Вони поєднують в собі два значення: словникове та контекстуальне. Тому зрозуміти та відтворити стилістичні засоби у мові перекладу може бути не так легко. Саме це викликає у перекладачів найбільшу проблему. Для того, щоб читач міг зрозуміти головну ідею, почуття та емоції, які хотів передати автор у тексті оригіналу, перекладачеві

необхідно зрозуміти зміст тексту, словникове та контекстуальне значення стилістичного засобу.

Аналізом стилістичних засобів англійської мови займалися такі видатні вчені, як І. Арнольд, І. Гальперін, В. Гуревич, О. Клименко, В. Кухаренко, Дж. Ліч, Л. Нелюбін та інші. Проблемам перекладу англійських текстів різного спрямування були присвячені роботи Л. Бархударова, Л. Бреєва, А. Гордєєвої, В. Карабана, І. Корунця, Л. Науменко та інших. Більшість з них досліджували цю галузь, вивчаючи окремі фігури або групи фігур, і запропоновані ними методи відтворення стилістичних засобів можуть бути застосовані під час перекладу, наприклад, лише окремих тропів або стилістичних фігур. Тому **актуальність** робо-

ти полягає у створенні універсальної низки методів перекладу стилістичних засобів, за допомогою яких перекладач міг би відтворити текст оригіналу, щоб досягти якомога точнішого перекладу і передати все те, що автор хотів донести до читача.

Метою дослідження є аналіз методів відтворення стилістичних засобів тексту оригіналу у тексті перекладу. Дослідження проводилось на матеріалі роману Едгара Алана По «Падіння дому Ашерів» і варіантах його перекладу українською мовою, зроблених В. Вишневим та М. Йогансенем.

Романи Едгара Алана По відомі навіть тим, хто ніколи не цікавився містикією та книжками жахів. Насамперед вражають оригінальність змісту та стиль мовлення, властивий лише По. Оригінальним його робить обережне, але майстерне використання стилістичних засобів, яких у його творах зустрічається дуже велика кількість.

Існує велика кількість методів, які застосовуються перекладачами при перекладі англійських текстів різного спрямування. Кожен з цих методів неможливий без застосування перекладацьких трансформацій, які Л. Науменко та А. Гордєєва поділяють на три групи: лексико-семантичні, стилістичні та граматичні [2]. Спираючись на їх визначення та проаналізувавши наявні варіанти перекладу стилістичних засобів, використаних в романі Е.А. По та варіантах його перекладу, можна виділити такі методи відтворення.

1. Заміна слова або фрази на аналог, який має схоже значення, але по-різному відтворюється.

Один з найуживаніших методів, який використовується для відтворення стилістичних засобів. Це зумовлено тим, що, перекладаючи певну фігуру, дуже складно знайти прямий еквівалент в мові перекладу. Та й навіть коли такий є, він не завжди відповідає емоційному настрою тексту, тому переклад може звучати «сухо» порівняно з оригіналом. Зважаючи на це, перекладачі використовують слово або конструкцію, які не є прямим еквівалентом, але мають схоже значення. Це допомагає зберегти зміст оригіналу і не втратити емоційного забарвлення тексту.

Цей прийом використано при перекладі таких стилістичних засобів.

1. Персоніфікація «*the fabric gave little token of instability*» [6, с. 2]. Дослівний переклад: «будівля подавала невеличкий знак нестійкості».

В. Вишневий переклав персоніфікацію так: «споруда нітрохи не виказувала своєї нетривкості» [5, с. 240]. Вираз *gave little token* він замінив на еквівалент, який зберігає лише зміст, а не форму. При цьому були використані наступні трансформації: негативація – *little* замінено на подвійне заперечення *нітрохи не*, компресія – слово *token* вилучено у перекладі, контекстуальна заміна – вираз *gave token* було замінено на *не виказувала*.

М. Йогансен переклав вираз як «будівля не здавалася нестійкою» [4, с. 141]. Так само, як і В. Вишневий, він використав негативацію: *gave little token* перекладено запереченням *не здавалася*, контекстуальну заміну і компресію.

2. Метафора «*this region of horror*» [6, с. 8]. Дослівний переклад: «регіон жаху».

Переклад В. Вишневого: «в осередді страху» [5, с. 246].

Переклад М. Йогансена: «в державі жаху» [4, с. 147].

Обидва переклади здійснені за допомогою трансформації контекстуальної заміни. Вона використана при перекладі всього виразу. Завдяки цьому вираз повністю зберігає містичну атмосферу роману.

3. Епітет «*the sombre tapestries of the walls*» [6, с. 3]. Дослівний переклад: «похмурі гобелени стін».

Переклад В. Вишневого: «темні гобелени на стінах» [5, с. 241]. Використано трансформацію логізації.

Переклад М. Йогансена: «тьмяні шпалери на стінах» [4, с. 142]. Використані трансформації логізації та модернізації.

4. Епітет «*a ghastly and inappropriate splendor*» [6, с. 4]. Дослівний переклад: «жахливий і недоречний блиск».

Переклад В. Вишневого: «моторошним, недоречно пишним сяйвом» [5, 242]. Використані такі трансформації: вибір варіантного відповідника слів *splendor* – *сяйвом*, *ghastly* – *моторошним*, декомпресія слова *пишним*.

Переклад М. Йогансена: «примарним і неприродним сяйвом» [4, с. 143]. У перекладі була використана контекстуальна заміна слова *inappropriate* – *неприродним* та, як і в попередньому варіанті, використано вибір варіантного відповідника слова *splendor* – *сяйвом*.

2. Заміна слова або цілої фрази на еквівалент мови перекладу.

Цей спосіб відтворення стилістичних фігур є одним з найпростіших. Слово або вираз, що мають еквівалент в мові перекладу, здебільшого повністю відповідають змісту та емоційному забарвленню, тому це значно полегшує роботу перекладача. Але головна проблема полягає в тому, що такі випадки повної еквівалентності знайти дуже складно, тому в перекладах їх можна зустріти не так часто. Розглянемо використання цього методу відтворення стилістичних засобів на наступних прикладах:

1. Оксиморон «*he said, with a bitterness*» [6, с. 5]. Дослівний переклад: «сказав він із гіркотою».

Переклад В. Вишневого: «мовив він із гіркотою» [5, с. 243].

Переклад М. Йогансена: «сказав він так гірко» [4, с. 144]. Використані трансформації: де-

компресія слова *так* та адвербіалізація – іменник *bitterness* замінено на прислівник *гірко*.

2. Метафора «*He was enchained by certain superstitious*» [6, с. 6]. Дослівний переклад: «Він був скутий якимись забобонами».

Переклад В. Вишневого: «Він був неначе облутаний тривкими забобонами» [5, с. 244]. Перекладач змінив переклад слова *enchain* на відповідник *облутаний*.

Переклад М. Йогансена: «Його сковували якись забобонні вражіння» [4, с. 145]. Спостерігаємо декомпресію слова *враження* та ад'єктивізацію – заміну іменника *superstitious* на прикметник *забобонні*.

3. Епітети «*hurried, unequal, and objectless step*» [6, с. 9]. Дослівний переклад: «квапливою, нерівною та безцільною ходюю».

Переклад В. Вишневого: «квапливою, нерівною ходюю» [5, с. 247]. Компресія слова *objectless*.

Переклад М. Йогансена: «похапливою, нерівною й безцільною ходюю» [4, с. 148].

4. Метафора «*deposited our mournful burden upon*» [6, с. 10]. Дослівний переклад: «поклавши нашу скорботну ношу».

Переклад В. Вишневого: «поставивши нашу сумну ношу» [5, с. 248].

Переклад М. Йогансена: «Склавши свою траурну ношу» [4, с. 149]. Перекладач використав слово *склавши* при відтворенні слова *deposited*.

Усі переклади відповідають оригінальному тексту, оскільки метод еквівалентності перекладу передбачає майже повну тотожність оригіналу. Завдяки цьому зберігаються головний задум та емоційне навантаження, які автор вклав в свій роман. Через це використання трансформацій є мінімальним. Найчастіше зустрічаються декомпресія, різні варіанти транспозиції та вибір варіантного відповідника, але вони майже не впливають на зміст і надають тексту саме тієї виразності та емоційності, які були закладені в оригіналі.

3. Структурне перетворення – зміна граматичної структури або порядку слів тексту оригіналу.

Порівнюючи переклади з оригіналом, ми виявили, що перекладачі використовували також метод структурного перетворення. У більшості наведених нижче прикладів можна спостерігати такі зміни: заміна порядку слів, перехід однієї частини мови в іншу, зміна граматичної структури, додавання або вилучення слів. Усі ці зміни необхідні не лише для збереження змісту, що є, безперечно, одним з найважливіших факторів під час перекладу, але й для відтворення емоційного наповнення твору.

1. Епітет «*stealthy step in silence*» [6, с. 3]. Дослівний переклад: «тихими кроками у тиші».

Переклад В. Вишневого: «мовчки, безшумною ходюю» [5, с. 241]. При перекладі використана адвербіалізація – іменник *in silence* перекладено на контекстуально змінений прислівник *мовчки*.

Переклад М. Йогансена: «ступаючи неначе крадькома» [4, с. 142]. У перекладі використана контекстуальна заміна *stealthy step* – *ступаючи неначе крадькома* та компресія виразу *in silence*.

2. Порівняння «*the after-dream of the reveler upon opium*» [6, с. 4]. Дослівний переклад: «після сну гуляки, який вживав опіум».

Переклад В. Вишневого: «мукою, якої зазнає, пробудившись, курець опіуму» [5, с. 242]. Перекладачем були використані наступні трансформації: декомпресія слова *мукою*, контекстуальна заміна слів *the after-dream* – *пробудившись*, *the reveler* – *курець* та заміна порядку слів.

Переклад М. Йогансена: «хто прокидається після опійного сну» [4, с. 143]. Використані трансформації: контекстуальна заміна слів *the reveler* – *хто*, *the after-dream upon opium* – *прокидається після опійного сну*, заміна порядку слів. Хоча структура обох речень була змінена, перекладачі змогли передати ті емоції, які хотів викликати автор, а саме забуття та людську слабкість.

3. Дисфемізм «*an iciness, a sinking, a sickening of the heart*» [6, с. 2]. Дослівний переклад: «байдужість, слабкість, відраз серця».

Переклад В. Вишневого: «Душа неначе завмирає, леденіє, сповнюється обридливою гризотти» [5, с. 240]. Весь вираз було перекладено за допомогою контекстуальної заміни, також була застосована заміна порядку слів, слово *heart*, яке перекладено одним із відповідників – *душа*, було використане на початку речення. Незважаючи на те, що зміст дисфемізму відповідає оригіналу, завдяки використаній експресивації він є більш емоційним.

Переклад М. Йогансена: «Серце охолело, надало в безодню» [4, с. 141]. Цей варіант також повністю був перекладений за допомогою контекстуальної заміни та застосування заміни порядку слів, слово *heart* – *серце* стоїть на першому місці в перекладі.

4. Метафора «*Our glances, however, rested not long upon the dead*» [6, с. 9]. Дослівний переклад: «Наші погляди, однак, не відпочивали довго на померлій».

Переклад В. Вишневого: «Однак погляд наш недовго спочивав на обличчі вмерлої» [5, с. 247].

Переклад М. Йогансена: «Але наші погляди недовго покоїлися на мертвій» [4, с. 148]. В обох варіантах використані наступні трансформації: контекстуальна заміна слова *rest* – *спочивав* (перший варіант), *покоїлися* (другий варіант), також у варіанті Вишневого використана декомпресія слова *обличчі*.

5. Метафора «*there sat upon my very heart an incubus of utterly causeless alarm*» [6, с. 7]. Дослівний переклад: «сидів на самому моєму серці демон абсолютно безпричинної тривоги».

Переклад В. Вишневого: «зрештою на душу мою наносів якийсь демон безпричинної паніки» [5, с. 245].

Переклад М. Йогансена: «нареши́ті на моїм серці вгніздився зародок абсолютно безпричинної тривоги» [4, с. 146].

В обох перекладах використані контекстуальна заміна: *sat* змінено на *наносів* (перший варіант), *вгніздився* (другий варіант). У другому перекладі також використана контекстуальна заміна слова *an incubus* на *зародок*. Незважаючи на трансформації, обидва переклади так само, як і оригінал, викликають смуток та тривогу.

Наведені вище приклади є не просто словами або виразами, які окремо від контексту не несуть в собі ніякого значення або є лише прикрасою, це повноцінні речення, у яких є певний сенс та емоція. Тому для того, щоб відтворити їх саме так, як хотів автор, недостатньо лише правильно перекласти окремі слова, необхідно змінити структуру самого речення. Для застосування цього методу важливо використовувати не лише стилістичні та лексико-семантичні трансформації, але й граматичні, насамперед заміну порядку слів.

4. Додавання або вилучення слів під час перекладу.

Одним з найпоширеніших методів є метод додавання та вилучення слів. Його використовують у таких випадках. По-перше, коли в мові оригіналу два слова мають різні значення або відтінки, а в мові перекладу вони мають однакове емоційне забарвлення або перекладаються одним словом (і навпаки). По-друге, коли для відтворення того чи іншого стилістичного засобу недостатньо лише еквівалента мови перекладу. По-третє, для перенесення змістового навантаження з однієї частини речення в іншу, для збереження балансу. Наприклад, він не повністю відповідає значенню або не передає ту емоцію, яку зобразив автор в своєму творі.

1. Епітет «*through many dark and intricate passages*» [6, с. 3]. Дослівний переклад: «через багато темних і заплутаних переходів».

Переклад М. Йогансена: «заплутані й темні ходи» [4, с. 142]. Хоча в перекладі використана компресія слова *many*, зміст і емоційне забарвлення збігаються з оригіналом.

На відміну від попереднього варіанта, переклад В. Вишневого «нескінченними, заплутаними, темними переходами» [5, с. 241] є більш атмосферним через контекстуальну заміну слова *many* на *нескінченними* та експресивізацію.

2. Оксиморон «*many passionate tears*» [6, с. 6]. Дослівний переклад: «багато пристрасних сліз».

Переклад В. Вишневого: «гарячі сльози» [5, с. 244]. Незважаючи на те, що вираз є неповним аналогом оригіналу, він викликає саме ті емоції, які хотів показати автор.

Переклад М. Йогансена більш стриманий і простий: «часті сльози» [4, с. 145], хоча в обох варіантах застосована одна і та ж трансформація – компресія.

3. Епітет «*emaciated fingers*» [6, с. 5]. Дослівний переклад: «виснажені пальці».

Переклад В. Вишневого: «тонкі, виснажені, ще більш побілілі пальці» [5, с. 243].

Переклад М. Йогансена: «мертвотність виснажених пальців» [4, с. 144].

Перекладачі використали прямий еквівалент слова *emaciated* – *виснажені*. Незважаючи на те, що епітет при перекладі був повністю збережений, для того, щоб підкреслити хворобливість стану рук, також були застосовані наступні трансформації: декомпресія та експресивація. Тому можна вважати, що переклади є не лише епітетами, але й частково дисфемізмами.

5. Використання двох різних способів перекладу.

У цьому підрозділі розглянемо приклади, у яких думки перекладачів щодо відтворення стилістичних засобів не збігаються. Здебільшого це пов'язано з перекладом саме метафори. Вона є одним з найпоширеніших видів тропів і зустрічається майже в кожному художньому творі.

1. Метафора «*Shaking off from my spirit*» [5, с. 1]. Дослівний переклад: «Струшуючи з моєї душі».

Переклад В. Вишневого: «Я стрепенувся, відганяючи від себе» [5, с. 239]. Для перекладу було використано метод відтворення «заміна слова або фрази на аналог, який має схоже значення, але по-різному відтворюється» і такі трансформації, як контекстуальна заміна слова *shaking off* на *стрепенувся*, компресія слова *spirit* та декомпресія слова *відганяючи*.

Переклад М. Йогансена: «Струшуючи з душі своєї» [4, с. 140]. Хоча перекладач використав прямий еквівалент, він також застосував перmutацію, змінив порядок слів у виразі *my spirit*. Незважаючи на це, переклад повністю відповідає оригіналу.

2. Метафора «*I felt that I breathed an atmosphere of sorrow*» [6, с. 1]. Дослівний переклад: «Я відчував, що вдихаю атмосферу скорботи».

В. Вишневий у своєму перекладі замінив метафору на аналогічну за значенням, використовуючи при цьому контекстуальну заміну слова *an atmosphere* та декомпресію, додавши *тут*: «Мені здалося, що саме повітря тут сповнене скорботи» [5, с. 239].

Переклад М. Йогансена: «Я відчув, як вдихаю атмосферу смутку» [4, с. 140]. Перекладач використав прямий еквівалент, тому переклад повністю відповідає як структурі оригіналу, так і емоційному забарвленню.

3. Метафора «*An air of stern, deep, and irredeemable gloom hung over and pervaded all*» [6, с. 3]. Дослівний переклад: «Дух невблаганного,

глибокого, безнадійного смутку просочив і огорнув усе».

Переклад В. Вишневого: «Усе огорнув, усе просякнув глибокий, невблаганний і безнадійний сум» [5, с. 241]. Для відтворення метафори перекладач застосував метод структурного перетворення, який допоміг повністю відтворити атмосферу тексту.

М. Йогансен використав метод заміни слова або фрази на аналог, який має схоже значення, але по-різному відтворюється: «Подих глибокого непереможного суму тяжів над усім і переймав усе» [4, с. 142].

Обидва переклади емоційно повністю відповідають оригіналу, але переклад В. Вишневого є більш цілісним і мелодійним.

6. Заміна одного стилістичного засобу іншим.

Більшість зі стилістичних засобів, які зустрічаються в тексті, були відтворені в перекладах аналогічними засобами. Але деякі з них перекладено за допомогою інших фігур або тропів. Існує декілька причин для використання такого методу: втрата емоційного компонента, компенсація значення, тобто перенос значення з однієї частини речення в іншу.

1. Дисфемізм «*the decayed trees*» [6, с. 2]. Дослівний переклад: «згнилі дерева».

Обидва перекладачі запропонували варіант «мертві дерева» [5, с. 240; 4, с. 141]. Вони замінили відразливе слово *decayed* на більш нейтральний евфемізм *мертвий*. Була використана також трансформація логізації.

2. Метафора «*He roamed from chamber to chamber*» [6, с. 3]. Дослівний переклад: «Він блукав з кімнати в кімнату».

Переклад М. Йогансена: «він блукав по кімнатах» [4, с. 142]. Перекладач використав прямий еквівалент, тому в цьому варіанті трансформації відсутні.

В. Вишневий переклав метафору за допомогою дисфемізму «*Безцільно тинявся з однієї зали*

до іншої» [5, с. 241]. Для цього він використав компресію слова *he*, декомпресію слова *безцільно* й одночасно дві трансформації: вибір варіантного відповідника та експресивацію до слова *гоат* (воно перекладено більш емоційним словом *тинятися*, що зробило вираз більш «грубим»).

3. Оксиморон «*the lost drunkard*» [6, с. 5]. Дослівний переклад: «забутий п'яниця».

Переклад В. Вишневого: «гірких п'яниць» [5, с. 243]. Для відтворення епітету перекладач у своєму варіанті використав оксиморон. При цьому він застосував контекстуальну заміну: *lost* перекладено як *гіркий*.

Переклад М. Йогансена: «пропацюго п'яницю» [4, с. 144]. У своєму варіанті він залишив епітет, але, як і Вишневий, використав контекстуальну заміну: *lost* замінено на *пропацюго*.

Висновки. Підсумовуючи проведений аналіз, робимо висновок, що в більшості випадків методи відтворення є дійсно виправданими. Перекладачами були використані всі наявні методи, здебільшого заміна слова або фрази на аналог, який має схоже значення, але по-різному відтворюється; структурне перетворення – зміна граматичної структури або порядку слів в тексті оригіналу; додавання або вилучення слів під час перекладу. Це, напевне, пояснюється тим, що підібрати необхідний еквівалент, який повністю б відповідав оригіналу, дуже складно, а навіть коли такий є, емоційне забарвлення в обох мовах може бути різним. Вдале поєднання методів відтворення та використання різного виду трансформацій дозволяє досягти максимальної тотожності з текстом оригіналу та зберегти його емоційно-експресивну складову.

Матеріали цього дослідження можуть бути використані в процесі перекладу художніх текстів, розроблені методи відтворення стилістичних засобів та проаналізовані за конкретними принципами приклади можуть бути застосовані на заняттях з практики та теорії перекладу.

Література

1. Арнольд И.В. Стилистика современного английского языка: стилистика декодирования : [учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. «Иностр. яз.»] / И.В. Арнольд. – 3-е изд. – М. : Просвещение, 1990. – 300 с.
2. Гордеева А.Й. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську : [навч. посібник] / А.Й. Гордеева, Л.П. Наumenko. – Вінниця : Нова книга, 2011. – 136 с.
3. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В.І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 276 с.

Джерела ілюстративного матеріалу

4. По Е.А. Вибрані твори: Золотий жук; Повість скелястих гір; Людина юрби; Падіння дому Ашерів; Ти еси! ; пер. з англ. М. Йогансена, Б.А. Ткаченка; вступ. ст. М. Йогансена. – Х. : ДВУ, 1928. – 322 с.
5. По Е.А. Падіння дому Ашерів ; переклад В. Вишневого. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 68 с.
6. Po E.A. The fall of the House of Usher / Edgar Allan Po. – Public Domain, 2004. – 28 p.